

LATINSKO-SLOVENSKÝ SLOVNÍK (1. – 26. lekcia)

ā, ab od (predl. s abl.; **ā** sa používa pred spoluhláskou, **ab** pred samohláskou a hláskou *h*)

abeō, īre, īī, itum odísť, odchádzať

absum, abesse, āfūī, āfutūrūs byť preč, byť vzdialený, byť neprítomný

abundō, āre, āvī, ātum mať nadbytok, mať hojnosť, oplývať

accēdō, ere, cessī, cessum prikrčiť, pristúpiť, priblížiť sa, prísť

accidō, ere, cidī pripadať, dopadať; prihodiť sa, stať sa

accipiō, ere, cēpī, ceptum prijímať, dostávať, brať

accūrātus, a, um dôkladný

accūsō, āre, āvī, ātum žalovať, obžalovať, obviňovať

ācer, ācris, ācre ostrý, prudký

aciēs, ēī, f. ostrie; bystrosť; šik

ad k, ku, do, pri (predl. s acc.)

adiciō, ere, iēcī, iectum pridávať, pripájať

aditus, ūs, m. príchod, prístup, vchod

admīror, ārī, ātus sum obdivovať, čudovať sa

adsum, adesse, affūī (adfūī), affutūrūs (adfutūrūs) byť prítomný, byť pri (niekom, niečom), pomáhať, objaviť sa, dostaviť sa

adulēscēns, entis mladý; **adulēscēns**, entis, m. f. mladík, mládenec, mladý muž; dievča, mladá žena

adventus, ūs, m. príchod

adversus, a, um obrátený oproti; nepriateľský; nepriaznivý, nešťastný

aedificium, īī, n. budova, stavba

aedificō, āre, āvī, ātum stavať, budovať, zakladať

aegrōtō, āre, āvī, ātum byť chorý, chorľavieť, chradnúť

Aegyptus, ī, f. Egypt

Aenēās, ae, m. Aeneas, praotec rodu Iuliovcov

aēneus, a, um kovový, medený, bronzový

aestās, ātis, f. leto

aetās, ātis, f. vek, (ľudský) život; obdobie, doba

aevum, ī, n. vek, večnosť

afferō, afferre, attulī, allātum prinášať, donášať, poskytovať; oznamovať, zvestovať

afficiō, ere, fēcī, fectum opatriť

ager, grī, m. pole; územie, kraj

Agēsīlāus, ī, m. Agesilaus, spartský kráľ

aggredior, gredī, gressus sum pristupovať, prikrčiť; napádať, zaútočiť

agō, ere, ēgī, āctum konať, robiť, počínať si; rokovať

agricola, ae, m. roľník

Albānus, a, um albský (podľa mesta Alba Longa)

Alexander, drī, m. Alexander; *Alexander Magnus* Alexander Veľký, macedónsky kráľ

Alexandrīa, ae, f. Alexandria, meno mnohých miest pomenovaných podľa Alexandra Veľkého; najznámejšia A. bola v Egypte

aliēnus, a, um cudzí

aliquandō niekedy, raz

aliquis, aliquid niekto, niečo; **aliquī**, aliqua, aliquod niektorý, nejaký

alius, alia, aliud iný, druhý; ostatný; **alius – alius** jeden – druhý

alō, ere, aluī, altum (alitur) živiť, kŕmiť, chovať; podporovať

Alpēs, ium, f. Alpy

alter, era, erum druhý, iný; opačný; **alter – alter** jeden – druhý

altus, a, um vysoký, hlboký

ambulō, āre, āvī, ātum prechádzať sa

āmentia, ae, f. pomätenosť, šialenosť

amīcītia, ae, f. priateľstvo

amīcus, ī, m. priateľ

āmittō, ere, mīsi, missum prepúšťať, vzdávať sa niečoho, upúšťať od niečoho, stratíť, prísť o niečo (s acc.)

amō, āre, āvī, ātum milovať, mať rád

amor, ōris, m. láska

Amūlius, ī, m. Amulius, kráľ mesta Alby Longy

ancilla, ae, f. slúžka

animal, ālis, n. živočích, zviera

animus, ī, m. duch, duša, myseľ

annus, ī, m. rok

ante pred (predl. s acc.); predtým, prv, skôr

anteferō, ferre, tulī, lātum napred niesť; uprednostňovať, dávať prednosť (niekomu, niečomu – acc., pred niekým, niečím – dat.)

Antigonus, ī, m. Antigonus, Alexandrov vojvodca

antīquus, a, um dávny, starodávny, staroveký

Antōnius, ī, m. rímske rodové meno; *C. Antōnius*, konzul v roku 63 p. n. l.

Apollō, inis, m. Apolón, grécky a rímsky boh svetla, slnka a umenia

Apollō, inis, m. Apolón, rímsky boh

appellō, āre, āvī, ātum oslovovať; volať na pomoc; nazývať (niekoho/niečo – acc., niekým/niečím – acc.)

appropinquō, āre, āvī, ātum približovať sa, blížiť sa

apud pri, u, v, pred (predl. s acc.)

aqua, ae, f. voda

arbitror, ārī, ātus sum pozorovať; usudzovať, domnievať sa, myslieť; pokladať (niečo – acc., za niečo – acc.)

Ariovistus, ī, m. Ariovistus, kráľ germ. Suebov

Aristīdēs, is, m. Aristidés, aténsky štátnik a vojvodca

arma, ōrum, n. zbraň, zbrane, vojna (len pl.)

ars, artis, f. umenie; remeslo; veda; *artēs et litterae* umenia a vedy

artifex, ficis, m. remeselník, tvorca, umelec

arvum, ī, n. pole

arx, arcis, f. hrad, pevnosť

asinus, ī, m. osol, somár

assuēscō, ere, suēvī, suētum zvykať si, privykať si

astrum, ī, n. hviezda, súhvezdie
Athēnae, ārum, f. Atény
Athēniēnsis, is, m. Aténčan
atque a, i, aj, tiež, a tiež, a k tomu
ātrium, īī, n. ātrium (hlavná miestnosť rímskeho domu)
auctor, ōris, m. autor, tvorca; radca
auctōritās, ātis, f. vážnosť, vplyv, moc
audācia, ae, f. odvaha
audācter (zriedka **audaciter**) odvážne, smelo
audāx, ācis odvážny, smelý; opovážlivý, bezočivý
audeō, ēre, ausus sum odvažovať sa, mať odvalu, odhodlať sa
audiō, īre, īvī, ītum počúvať
aufferō, auferre, abstulī, ablātum odnášať, odňať, odstraňovať; miznúť
augeō, ēre, auxī, auctum rozmnožovať, zväčšovať, zveľaďovať
Augustus, ī, m. (z **augustus**, a, um požehnaný, vznešený) čestné prímene, ktoré rímsky senát udelil Oktaviánovi; *Octāviānus Augustus* Oktavián Augustus, prvý rímsky cisár (63 p. n. l. – 14 n. l.)
Aulus, ī, m. rímske meno; *Aulus Gelius* rímsky spisovateľ (125 – 180); *Aulus Hirtius* Caesarov legát a spisovateľ
auris, is, f. ucho; pl. sluch
aut alebo; **aut** – **aut** alebo – alebo, buď – buď
autem ale, však, avšak
autumnus, ī, m. jeseň
auxilium, īī, n. pomoc, podpora
avārus, a, um skúpy, lakomý, chamtivý; **avārus**, ī, m. lakomec
aveō (**haveō**), ēre má len imperatív ave, avete, have, havete buď zdravý, buďte zdraví, dobré zdravie, vitaj, vitajte
avis, is, f. vták
āvōlō, āre, āvī, ātum odlietať
beātus, a, um blažený, šťastný
Belgae, ārum, m. Belgovia, obyvatelia sever. časti Galie
bellicōsus, a, um vojnový, bojachtivý, bojovný
bellum, ī, n. vojna
bene dobre
beneficium, īī, n. dobrodenie, milosť, láskavosť, priazeň
bibliothēca, ae, f. knižnica
bibō, ere, bibī, pōtum piť, vsať, napiť sa
blandior, īrī, ītus sum lichoťiť
bonum, ī, n. dobro; úžitok, ošoh; **bona**, ōrum, n. majetok, bohatstvo
bonus, a, um dobrý
bra(c)chium, īī, n. rameno; vetva, konár
brevis, e krátky; stručný
cadāver, eris, n. mŕtvola
caelum, ī, n. nebo, nebesá, obloha; podnebie
Caesar, aris, m. meno rodu Iuliovcov; Gaius Iulius Caesar – štátnik, vojvodca a spisovateľ (100 – 44 p. n. l.); cisár

calamitās, ātis, f. škoda, pohroma, nešťastie, strata
calidus, a, um teplý, horúci
campus, ī, m. pole, rovina, pláň, planina; *campus Mārtius* Martovo pole
cantō, āre, āvī, ātum spievať, ospevovať
cantus, ūs, m. spev; pieseň
capiō, ere, cēpī, captum brať, chytať; obsadiť, zmocniť sa, dobyť, zajať; *arma capere* chopiť sa zbraní
caput, capitis, n. hlava; kapitola
carcer, eris, m. ohradenie; väzenie, žalár
carmen, inis, n. pieseň, báseň
Carthāgō, inis, f. Kartágo
cārus, a, um drahý, drahocenný; milý
castīgō, āre, āvī, ātum karhať
castrum, ī, n. opevnené miesto, pevnosť; **castra**, ōrum, n. (vojenský) tábor
Catīlīna, ae, m. Catilina (*L. Sergius Catilina* – pôvodca sprisahania v roku 63 p. n. l.)
Catō, ōnis, m. rímske priezvisko; *M. Porcius Catō* rímsky rečník a spisovateľ (2. stor. p. n. l.)
causa, ae, f. príčina, dôvod, zámienka, prípad
causā kvôli, pre (predl. s gen., kladie sa za meno); *meā (tuā, nostrā, vestrā) causā* kvôli mne (tebe, nám, vám)
caveō, ēre, cavī, cautum chrániť sa, mať sa na pozore, vystríhať sa, vyvarovať sa
cēdō, ere, cessī, cessum ustupovať, odchádzať, podrobovať sa
celeber, bris, bre slávny
celebrō, āre, āvī, ātum sláviť, oslavovať
celer, eris, ere rýchly
cēna, ae, f. hlavné jedlo, obed
cēnseō, ēre, suī, sum počítať, odhadovať; ceniť, oceňovať, hodnotiť; domnievať sa, nazdávať sa
cēreus, a, um voskový
cernō, ere, crēvī, crētum rozoznávať, vidieť, poznávať
certē iste, zaiste, dozaista, naozaj, pravda
certō, āre, āvī, ātum zápasiť, bojovať
certus, a, um istý, určitý, spoľahlivý
cervus, ī, m. jeleň
cēterī, ae, a (obyčajne pl.) ostatní, druhí, iní
cēterum naostatok, konečne, napokon
cibus, ī, m. pokrm, jedlo, strava, potrava
Cicerō, ōnis, m. Marcus Tullius Cicero, slávny rímsky rečník a spisovateľ (106 – 43 p. n. l.)
Cimōn, ōnis, m. Kimon, aténsky vodca a štátnik, IV. stor. p. n. l.
cīvis, is, m. f. občan, občianka
cīvitās, ātis, f. občianstvo, občianske právo; obec, kmeň, štát, mestský štát, mesto
clādēs, is, f. porážka
clam tajne
clāmō, āre, āvī, ātum kričať, volať
clārus, a, um jasný, zrozumiteľný; hlasný; slávny
classis, is, f. loďstvo
claudō, ere, clausī, clausum zatvárať
coērceō, ēre, cuī, citum krotiť

cōgitō, āre, āvī, ātum myslieť, premýšľať, uvažovať (o niečom – acc.)
cōgnitiō, ōnis, f. poznávanie, poznanie, znalosť
cognōmen, inis, n. rodinné meno, priezvisko; (čestné) prímene; prezývka
cognōscō, ere, nōvī, nitum poznávať, dozvedieť sa
cōgō, ere, cōgī, cōactum zhromažďovať; spájať; zvolávať, povolávať; tlačiť, nútiť
cohortor, ārī, ātus sum povzbudzovať, napomínať
collocō, āre, āvī, ātum umiestniť, položiť, postaviť
colō, ere, colūī, cultum obrábať, pestovať, ošetrovať; obývať; uctievať, ctíť si, vážiť si, mať v úcte; zušľachťovať
comitium, iī, n. snem; *comitia habēre* konať snem
commentārius, iī, m. zápis; pl. zápisky, pamäti
committō, ere, mīsī, missum púšťať sa (do niečoho – acc.); odovzdávať, zverovať; *proelium committere* zvädzať boj
commūnis, e spoločný, všeobecný
complector, plectī, plexus sum objímať; zahŕňať, obsahovať
concordia, ae, f. svornosť
conditor, ōris, m. zakladateľ, pôvodca, tvorca
condō, ere, didī, ditum skladať, zakladať, stavať, budovať
cōnferō, ferre, contulī, collātum dokopy znášať, zväzať; zbierať, odovzdávať, vydávať, vynakladať; *sē cōnfere* odobrať sa, uchýliť sa
cōnficiō, ere, fēcī, fectum urobiť, dokončiť, vykonať, zhotoviť, vyhotoviť
cōnfidō, ere, fīsus sum dôverovať (niekomu), spoliehať sa (na niekoho – dat.), pevne veriť, pevne dúfať
cōnfirmō, āre, āvī, ātum upevňovať, posilňovať; potvrdzovať
cōnfligō, ere, flixī, flīctum narážať; zraziť sa v boji, stretnúť sa v boji, dať sa do boja
cōn fugiō, ere, fūgī utiekať sa, uchýliť sa
coniugō, āre, āvī, ātum spojiť, zlúčiť
coniungō, ere, iūnxī, iūnctum spájať, zlučovať, pripájať
coniūrātī, ōrum, m. sprisahanci
coniūrātiō, ōnis, f. sprisahanie, vzbura
cōnor, ārī, ātus sum pokúšať sa, usilovať sa, snažiť sa
cōnservō, āre, āvī, ātum zachovávať, uchovávať, udržiavať
cōnsilium, iī, n. rada, porada, úradné zasadnutie, rozvaha, rozhodnutie, uznesenie, úmysel, zámer
cōnstāns, antis pevný, stály, nemenný
cōnstō, āre, stītī, stātūrus pevne stáť, trvať; skladať sa; **cōnstat** je známe; *inter omnēs cōnstat* je všeobecne známe
cōnsul, lis, m. konzul
cōnsulō, ere, suluī, sultum radiť sa, rokovať; starať sa (o niekoho – dat.)

contemnō, ere, tempīsī, temptum nedbať; nevšímať si; opovrhovať, pohŕdať (s acc.)
contendō, ere, tendī, tentum porovnávať, zápasíť; mieríť (na niekoho – dat.); ponáhľať sa, rýchle tiahnuť, pochodovať
contentus, a, um spokojný (s niečím – abl.)
continenter nepretržite, neustále
contrā oproti, naproti, na druhej strane, naproti tomu, naopak, zas (adv.); proti (predl. s acc.)
contrahō, ere, trāxī, trāctum sťahovať, skracovať
convincō, ere, vicī, victum úplne premáhať, usvedčovať, dokazovať
convīva, ae, m. spoluhodovník, hosť
convīvium, iī, n. hostina, hody
cōpia, ae, f. zásoba, hojnosť, množstvo, bohatosť; **cōpiae**, ārum, f. vojenské zbory
cor, cordis, n. srdce
Corinthus, ī, f. Korint, mesto v strednom Grécku
cornū, ūs, n. roh, paroh; roh (hud. nástroj); krídlo (v šíku)
corōna, ae, f. veniec, koruna
corpus, oris, n. telo, teleso
cot(t)idiē každodenne, denne
crās zajtra
crēdō, ere, didī, ditum veriť, dôverovať
cremō, āre, āvī, ātum spaľovať, upaľovať
creō, āre, āvī, ātum tvoriť, plodiť, rodiť; voliť; ustanoviť, určiť, menovať
crēscō, ere, crēvī, crētum rásť, zväčšovať sa, vzrášťať sa
culpa, ae, f. vina, previnenie, chyba
cultus, ūs, m. pestovanie; vzdelanie, vzdelanosť; uctievanie, úcta
cum keď (čas. spojka)
cum s, so (predl. s abl.)
cupiditas, ātis, f. žiadosť, žiadostivosť, túžba, vášeň
cupidus, a, um žiadostivý, dychtivý, vášnivý, náruživý
cupiō, ere, īvī, ītum žiadať si, priať si, želať si, túžiť (s acc.)
cūr prečo, načo
cūra, ae, f. starosť, starostlivosť
cūrātiō, ōnis, f. ošetrovanie, starostlivosť, liečenie
cūria, ae, f. kúria, budova senátu, radnica
cūrō, āre, āvī, ātum starať sa, dbať o niečo (s acc.); liečiť; dať niečo urobiť (s gerundívom)
currō, ere, cucurrī, cursum bežať, behať, ponáhľať sa
custōdiō, īre strážiť, chrániť
damnō, āre, āvī, ātum odsúdiť, trestať (za niečo – gen.); *capitis damnāre* odsúdiť na smrť
Danaī, ōrum, m. Danaovia, Gréci
Dāreus, ī, m. Dareios, meno perzských kráľov
dē o; z, zo; podľa (predl. s abl.)
dea, ae, f. bohyňa
dēbeō, ēre, dēbuī, dēbitum byť dlžný, mať (povinnosť), musieť

dēbilitō, āre, āvī, ātum zoslabovať, ochromovať;
pas. chabnúť, ochabovať, slabnúť
dēcēdō, ere, cessī, cessum odísť, vzdialiť sa,
odtiahnuť; miznúť, pomínúť sa
December, bris, m. december
dēcernō, ere, crēvī, crētum rozhodovať;
ustanoviť, určiť
decōrus, a, um čestný, slušný
dēfendō, ere, fendī, fensum odrážať, odvracať
(niekoho, niečo – acc.); brániť, obraňovať,
chrániť, hájiť (pred niekým – *ab* s abl.)
dēlectō, āre tešiť, robiť radosť, baviť, zabávať; pas.
dēlectārī zabávať sa niečím, tešiť sa z niečoho
(s. abl.)
dēleō, ēre, ēvī, ētum ničiť, hubiť
dēlīberō, āre, āvī, ātum uvažovať, premýšľať
Dēlos (Dēlus), ī, f. Délos, ostrov v Egejskom mori
dēterreō, ēre, uī, itum odstraňovať; odvracať,
odradzovať, odhovárať
deus, ī, m. boh
dexter, (e)ra, (e)rum pravý; priaznivý, šťastný
Diāna, ae, f. Diana, bohyňa mesiaca a lovu
dīcō, ere, dīxī, dictum hovoriť, vravieť,
rozprávať; nazývať, menovať
dictum, ī, n. výpoveď, slovo, výrok
diēs, ēī, m. deň, doba, lehota; *diēs nātālis*
narodeniny; *in diēs* deň čo deň
differō, differre, distulī, dīlātum roznášať,
rozširovať; odkladať; líšiť sa, rozlišovať sa
difficilis, e ťažký, obťažný, namáhavý; **difficilia**,
ium, n. ťažkosti
difficultās, ātis, f. ťažkosť, obtiaž; núdza
diffīdō, ere, diffīsus sum nedôverovať
digītus, ī, m. prst
dīligēns, entis pozorný, starostlivý, svedomitý,
usilovný
dīligō, ere, lēxī, lēctum vyberať, mať rád,
milovať
dīmittō, ere, mīsī, missum vysielateľ, rozpúšťať,
prepúšťať, púšťať; zanechávať *spem*
dīmittere vzdať sa nádeje (na niečo – gen. obj.)
dīripiō, ere, ripuī, reptum plieniť, vyplieniť
dīruō, ere, uī, utum rozboriť, búrať, zrúcať,
zničiť, strhnúť
discipulus, ī, m. žiak
discō, ere, didicī, – učiť sa
discrīmen, inis, n. nebezpečenstvo
diū dlho; komp. **diūtius**; superl. **diūtissimē**
dīves, vitis bohatý; **dīves**, vitis, m. boháč
dīvitiae, ārum, f. bohatstvo
dō, dare, dedī, datum dať, dávať, poskytovať, da-
rovať; *operam dare* vynakladať úsilie na niečo,
venovať sa niečomu, zaoberať sa niečím (dat.)
doceō, ēre, docuī, doctum učiť, vyučovať,
poučovať
doctus, a, um učení, znalý
doleō, ēre, uī, dolītūrus cítiť bolesť (bolí ma –
dolet mihi); smútiť, truchliť, trápiť sa (pre
niečo – acc. al. *dē* s abl.)
dolor, ōris, m. bolesť

domina, ae, f. pani
dominor, ārī, ātus sum vládnuť, panovať, byť
pánom
dominus, ī, m. pán
domus, ūs, f. dom; *domī* doma, *domum* domov,
domō z domu
dōnec dokiaľ, pokiaľ (čas. spojka)
dōnum, ī, n. dar
dūcō, ere, dūxī, ductum ťahať, viesť; (o vojsku)
tiahnuť
dulcis, e sladký
dux, ducis, m. vodca, veliteľ, vládca
ē, ex z, zo; od; podľa (predl. s abl.)
ēducō, āre, āvī, ātum vychovávať
effero, ferre, tulī, lātum vynášať, vyvádzať,
odnášať, odstraňovať
ego ja
ēlegantia, ae, f. vkus, ušľachtilosť, obratnosť
ēligō, ere, lēgī, lectum vyberať, vybrať, vyvoliť
eō, īre, īī (īvī), itum ísť, prichádzať, bežať, kráčať
epistula, ae, f. list
eques, itis, m. jazdec
equus, ī, m. kôň
Erasmus, ī, m. Erasmus; *E. Rotterodamus*
Erasmus Rotterdamský, holandský humanista
ergō teda, preto
ēripiō, ere, ripuī, reptum vytrhnúť, vyrvať, odňať,
násilne vziať, olúpiť; v pas. vyviaznuť, uniknúť
erro, āre, āvī, ātum blúdiť, túlať sa, myliť sa,
chybiť
error, ōris, m. omyl, chyba
ērudīō, īre, īvī (īī), itum vzdelávať
ēruptiō, ōnis, f. vypuknutie, výbuch
et – et aj – aj, i – i
et a, i, aj (zluč. spojka)
etiam aj, tiež, taktiež; ešte
etsī hoci, aj keď (prípust. spojka)
Eumenēs, is, m. Eumenes, Alexandrov vojvodca
ēvellō, ere, vellī, vulsum vyrvať, vytrhnúť;
odstrániť, zničiť
ēventus, ūs, m. výsledok, úspech, neúspech, koniec
excolō, ere, coluī, cultum starostlivo obrábať, pesto-
vať, vzdelávať, zušľachťovať, zdokonaľovať
exemplar, āris, n. príklad, vzor
exemplum, ī, n. príklad
exerceō, ēre, uī, itum cvičiť (niečo – acc., niekoho
– acc., v niečom – *in* s abl. alebo iba abl.);
exercēri cvičiť sa (v niečom – *in* s abl. alebo
iba abl.)
exercitus, ūs, m. vojsko
exiguus, a, um malý, slabý, nepatrný, bezvýz-
namný
existimō, āre, āvī, ātum ceniť, oceňovať; pokla-
dať, považovať (niekoho, niečo za niekoho,
niečo – dvoj. acc.); myslieť si, domnievať sa
expellō, ere, pulī, pulsum vyháňať, vyhostiť,
zaháňať
explēō, ēre, plēvī, plētum vyplniť, naplniť, splniť
expōnō, ere, posuī, positum vyložiť, položiť; (o
deťoch) odhodiť, pohodiť; vysvetliť, opísať

expugnō, āre, āvī, ātum dobývať, vydobývať;
podrobiť si, podmaniť si; vynútiť si
exsilium, ī, n. vyhnanstvo
expectō, āre, āvī, ātum čakať, očakávať
fābula, ae, f. báj, bájka, povest', rozprávka,
faciēs, ēī, f. zovňajšok, tvár, vzhľad
facile ľahko
facilis, e ľahký (na uskutočnenie)
faciō, ere, fēcī, factum robiť, konať; zhotovovať,
stavať
factum, ī, n. čin, skutok; dielo, výtvor; prípad,
udalosť; skutočnosť, výsledok
falsus, a, um oklamany; klamný, nepravdivý,
falošný; **falsum**, ī, n. klam, lož, výmysel
fateor, ērī, fassus sum priznávať sa, vyznávať
Februārius, ī, m. február
fēlix, īcis šťastný
fēmina, ae, f. žena
ferē skoro, takmer
ferō, ferre, tulī, lātum niesť, nosiť; znášať, trpieť;
ferunt (s akuz. s inf.) hovoria, že; vraj
ferrum, ī, n. železo, meč
fessus, a, um unavený, vyčerpaný
fidēs, eī, f. viera, dôvera; vernosť, oddanosť;
fidem habere dôverovať (niekomu – dat.)
fidus, a, um verný
filia, ae, f. dcéra
filius, ī, m. syn
fīnis, is, m. hranica, kraj; pl. krajina, územie;
koniec, cieľ
fīnitimus, a, um pohraničný, susedný; blízky,
príbuzný
fīrmō, āre, āvī, ātum upevňovať, posilňovať,
otužovať; potvrdzovať
fīrmus, a, um pevný, silný; bezpečný, spoľahlivý
flōreō, ēre, uī kvitnúť, prekviatať
flōs, ōris, m. kvet
flūmen, inis, n. rieka
foedus, eris, n. zmluva, dohovor; spolčenie, spolok
fōns, fontis, m. prameň, žriedlo, zdroj, studňa
forma, ae, f. výzor, podoba, forma
fortasse asi, možno
fortis, e silný, udatný, statočný, hrdinský
fortitūdō, inis, f. udatnosť, statočnosť
forum, ī, n. dvor, nádvorie; námestie; trhovisko, trh
frāter, tris, m. brat
frīgidus, a, um studený, chladný, mrazivý
frūctus, ūs, m. plod, ovocie; úroda
fundō, āre, āvī, ātum klásť základy, zakladať,
stavať
futūrus, a, um budúci; **futūrum**, ī, n. budúcnosť
Galēnus, ī, m. Galénos, rímsky lekár (2. stor.)
Gallī, ōrum, m. Galovia, kmene sídliače
v dnešnom Francúzsku a Belgicku
Gallicus, a, um galský
gaudeō, ēre, gāvīsus sum radovať sa, tešiť sa
genitīvus, a, um pochádzajúci od koho, čoho; druhý
pád (v gramatike spolu so subst. *cāsus* = pád)
gēns, gentis, f. rod, kmeň, národ, pokolenie
genū, ūs, n. koleno

genus, eris, n. rod, druh, pokolenie
Germānus, ī, m. Germán, obyvateľ Germánie
gerō, ere, gessī, gestum niesť; konať, vykonávať,
viest'; tráviť, počínať si; *bellum gerere* viesť
vojnu
glōria, ae, f. sláva
gnārus, a, um znalý, vedomý si niečoho
Gracchus, ī, m. Gracchus, rímske priezvisko;
Gracchī, ōrum, m. Gracchovci (Tiberius
a Gaius)
Graecia, ae, f. Grécko
Graecus, a, um grécky
Graecus, ī, m. Grék
grammatica, ae, f. gramatika
grammaticus, ī, m. gramatik
grātia, ae, f. obľuba, vďačnosť, vďaka; milosť;
grātiās agere vzdávať vďaku, ďakovať
Grātia, ārum, f. Grácie, tri bohyne krásy a pôvabu
grātus, a, um milý, vítaný, obľúbený, príjemný
gravis, e ťažký; vážny, dôležitý
gubernō, āre, āvī, ātum kormidlovať, riadiť,
spravovať, vládnuť
habeō, ēre, uī, itum mať
Hannibal, alis, m. Hannibal, kartáginský voj-
vodca v 2. púnskej vojne (218 – 201 p. n. l.)
hasta, ae, f. kopija, oštep
hauriō, īre, hausī, haustum čerpať, naberať
Helvétī, ōrum, m. Helvétania, galský kmeň
sídliači v terajšom Švajčiarsku
herba, ae, f. bylina, rastlina; tráva
Herculāneum, ī, n. Herculaneum, mesto v Kam-
pánii
herī včera
hic, haec, hoc tento
hiemō, āre, āvī, ātum tráviť zimu, zimovať, pre-
zimovať
hiems, mis, f. zima
hilarō, āre, āvī, ātum rozveseľovať
Hippocratēs, is, m. Hippokrates, grécky lekár
(4. – 5. stor. p. n. l.)
historia, ae, f. história, dejiny
hodiē dnes
Homērus, ī, m. Homér, starogrécky básnik,
predpokladaný autor eposov Ilias a Odyssea
homō, inis, m. človek
honestus, a, um vážený, dôstojný, čestný
honor (honōs), ōris, m. česť, počesť, pocta, úcta,
vážnosť, vyznamenanie, hodnosť
hōra, ae, f. hodina; obdobie, čas
Horātius, ī, m. Quīntus Horātius Flaccus,
rímsky básnik (65 – 8 p. n. l.)
hortor, ārī, ātus sum povzbudzovať, vyzývať,
nabádať
hortus, ī, m. záhrada
hostis, is, m. nepriateľ
hūmānus, a, um ľudský
Chrīstus, ī, m. Kristus; *ante/post Chrīstum*
nātum – pred Kristom/po Kristovi
iaceō, ēre, uī, – ležať
iam už

Iānus, ī, m. staroitalský boh začiatku a konca
(zobrazovaný s dvoma tvármi)
ibi (**ibi**) tu, tam; tu, vtedy
idcircō preto
idem, eadem, idem ten istý
idōneus, a, um vhodný, súci
ignārus, a, um neznalý, nevedomý
ignis, is, m. oheň, požiar
ignōscō, ere, nōvī, nōtum odpustiť, prepáčiť
(niekomu – dat.; niečo – acc. al. gen.)
ille, illa, illud onen
illustris, e jasný, znamenitý, slávny
imāgō, inis, f. obraz, podobizeň; predstava
imitor, ārī napodobňovať
immineō, ēre vyčnievať, hroziť
impatiens, entis neznášajúci, netrpezlivý
impediō, ire, īvī, ĩtum zabraňovať, brániť v niečom
(niekomu – acc.), obmedzovať
imperātor, ōris, m. veliteľ, vojvodca; cisár,
panovník, vládár
imperitus, a, um neskúsený, neznalý
imperium, īī, n. rozkaz, príkaz, nariadenie,
vláda, moc, ríša
imperō, āre, āvī, ātum rozkazovať, nariaďovať,
vládnuť
impetus, ūs, m. náraz, útok; *impetum facere*
útočiť, zaútočiť
improbītās, ātis, f. nepoctivosť
improbus, a, um nešľachetný, hanebný
imprūdēns, entis nerozumný
in v, na (predl. s abl. na ot. kde?); do, na (predl.
s acc. na ot. kam?); (vzťah) k, ku, na, proti, voči
incendō, ere zapáliť, spáliť; rozpáliť, rozohniť,
podnieť
inceptum, ī, n. úmysel, zámer
incertus, a, um neistý, neurčitý, nespoľahlivý
incīdō, ere cīdī, cīsum vyryť, vytesať (do niečoho
– dat. al. *in* s acc. al. abl.); narezať; zničiť
incīdō, ere, cīdī padnúť (na niečo, do niečoho – dat.
al. *in* s acc.); upadnúť, dostávať sa (*in*
morbum incidere – ochoriť)
incipiō, ere, cēpī, ceptum začínať
incola, ae, m. obyvateľ
incolō, ere, coluī, cultum obývať, bývať, sídliť
incrēdibilis, e neuveriteľný
industria, ae, f. usilovnosť
industrius, a, um usilovný
infelix, īcis nešťastný
inferō, ferre, intulī, illātum vnášať, zaniest',
priniesť, vkladať; *bellum (arma) inferre* začať,
vypovedať vojnu (proti niekomu, s niekým – dat.);
robiť, spôsobiť (niekomu – dat., niečo – acc.)
ingēns, entis ohromný, nesmierny
inimicus, ī, m. nepriateľ
initium, īī, n. začiatok, počiatok, pôvod; *initiō* na
začiatku, zo začiatku
iniūria, ae, f. bezprávie, krivda
iniūstītia, ae, f. nespravodlivosť
innocēns, entis nevinný
inscriptiō, ōnis, f. nápis, nadpis

īnstītūtum, ī, n. zriadenie, obyčaj, zvyk
īnstruō, ere, strūxī, structum stavať, postaviť,
vybudovať, zriaďiť, zostaviť, usporiadať,
pripraviť, vystrojiť
īnsula, ae, f. ostrov
īntelligō, ere, lēxī, lectum rozoznávať,
poznávať; chápať, rozumieť; vedieť
īnter medzi (predl. s acc.)
īnterficiō, ere, fēcī, fectum zavraždiť, usmrtiť
īnterrogō, āre, āvī, ātum pýtať sa (niekoho – acc.,
na niečo – *dē* s abl.)
īnterrumpō, ere, rūpī, ruptum prerušiť,
pretrhnúť, strhnúť
īntersum, īnter, interfuī byť medzi niečím
(pri niečom), zúčastňovať sa (niečoho, na
niečom – dat. al. *in* s abl.)
īnveniō, īre, vēnī, ventum nájsť, nachádzať,
objaviť, vynachádzať, vynájsť
īpse, ipsa, ipsum sám
īra, ae, f. hnev
īrāscor, scī, īrātus sum hnevať sa (na niekoho –
dat.); **īrātus**, a, um rozhnevaný
īs, ea, id ten; on
īste, ista, istud tentohľa
īta tak, a tak, takto
ītalia, ae, f. Itália
ītaque a tak, preto, teda
īter, ītineris, n. cesta, pochod
īubeō, ēre, iussī, iussum prikazovať, rozkazovať
īucundus, a, um príjemný, vítaný, milý
īugurtha, ae, m. Jugurta, numidský kráľ
(Numidia – terajší Alžír)
īūlius, īī, m. (mēnsis) júl
īūs, iūris, n. právo
īūstītia, ae, f. spravodlivosť
īūstus, a, um spravodlivý; náležitý, odôvodnený
īuventūs, ūtis, f. mladosť, mladý vek; mládež
īuvō, āre, īūvī, iūtum obveseľovať, tešiť,
pomáhať (s acc.)
Kalendae, ārum, f. Kalendy, prvý deň v mesiaci
labor, ōris, m. práca, námaha
labōrō, āre, āvī, ātum pracovať
Lacedaemonīi, ōrum, m. Lacedémončania,
Spart'ania
laetus, a, um veselý, radostný, šťastný, príjemný
Lāocoōn, ontis, m. Laokoón, kňaz v Tróji
lapideus, a, um kamenný, z kameňa
Latīnus, a, um latinský
Latīnus, ī, m. Latinus, mýtický kráľ kmeňa Latinov
Lātōna, ae, f. Latóna, matka Apolóna a Diany
lātus, a, um široký, šírý
laudō, āre, āvī, ātum chváliť
Laugariciō, ōnis, f. Laugaricio, staroveký názov
osady na území dnešného Trenčína alebo
v jeho blízkosti známy z nápisu na trenč. skale
lectulus, ī, m. posteľ, pohovka, ležadlo
lēgātus, ī, m. vyslanec, legát
legiō, ōnis, f. légia (ríms. pluk v počte 3-6 tisíc vojakov)
legō, ere, lēgī, lēctum zbierať, zhromažďovať; čítať
lēniō, īre, īvī (īī), ĩtum mierniť

Leōnidās, ae, m. Leonidas, spartský kráľ
lĕx, lĕgis, f. zákon
libenter rád, s radosťou, ochotne; dobrovoľne
liber, brī, m. kniha
liber, era, erum slobodný, voľný
liberī, ōrum, m. deti
liberō, āre, āvī, ātum oslobodzovať, zbavovať
(niekoho – acc.; <od> niečoho – abl.)
libertās, ātis, f. sloboda, voľnosť
ligneus, a, um drevený
lingua, ae, f. jazyk
litigō, āre, āvī, ātum škiepiť sa, hádať sa; súdiť sa
littera, ae, f. písmeno; písmo; pl. **litterae**, ārum, f.
list, listina; spis, dielo, kniha; vedy, náuky,
písomníctvo, literatúra
locus, ī, m. miesto (pl. obyčajne **loca**, ōrum, n.; **locī**,
ōrum, m. miesta v knihách), priestor, krajina
longitūdō, inis, f. dĺžka
longus, a, um dlhý
loquor, loquī, locūtus sum hovoriť, zhovárať sa
lūna, ae, f. mesiac (na oblohe)
lupa, ae, f. vlčica
lūx, lūcis, f. svetlo
lūx, lūcis, f. svetlo; *ante lūcem* pred svitaním
luxuria, ae, f. hýrivosť
Lycūrgus, ī, m. Lykurgos, mýtický zákonodarca
v Sparte
lyra, ae, f. lýra
Macedō, ōnis, m. Macedóneec
magister, trī, m. učiteľ
magistra, ae, f. učiteľka
magistrātus, ūs, m. úrad, úradník
magnopere veľmi
magnus, a, um veľký
maiōrēs, um, m. predkovia
male zle
malum, ī, n. zlo
malus, a, um zlý
mandō, āre, āvī, ātum odovzdať, zveriť; určovať,
ustanovovať, nariaďovať
maneō, ēre, mānsī, mānsum zostávať, byť
zachovaný, trvať, byť v platnosti
manus, ūs, f. ruka; hrstka, mužstvo, čata
mare, is, n. more; *terrā marīque* na zemi i na mori
maritimus, a, um prímorský, morský
Martius, a, um Martov, zasvätený Martovi;
(mēnsis) **Martius** marec
māter, tris, f. matka
māteria, ae, f. látka, hmota; zásoby potravín;
stavebné drevo; predmet, téma, materiál
maximē najviac
medicus, ī, m. lekár
medius, a, um prostredný, stredný; uprostred
memor, oris pamätlivý, pamätajúci sa (na niečo –
acc. al. gen.)
memorābilis, e pamätihodný, slávny
memoria, ae, f. pamäť, pamiatka
mēns, mentis, f. myseľ, duch, duša; zmýšľanie
mēnsis, is, m. mesiac (ako doba)
mentior, trī, ītus sum klamať, luhať

metō, ere, messuī, messum žať, kosiť
metus, ūs, m. strach, obava
meus, a, um môj
mīles, itis, m. vojak
militāris, e vojenský
minuō, ere, uī, ūtum zmenšovať, oslabovať
miser, era, erum biedny, nešťastný, úbohý
mittō, ere, mīsī, missum posielat'
mōbilis, e pohyblivý, nestály, menlivý,
premenlivý
modo len, iba; práve, práve vtedy, nedávno
molestia, ae, f. obtiaž, ťažkosť, nepríjemnosť
molestus, a, um ťažký, nepríjemný, na obtiaž
moneō, ēre, uī, itum napomínať
mōns, montis, m. vrch, hora, pohorie
mōnstrō, āre, āvī, ātum ukazovať
monumentum, ī, n. pamiatka, pomník
morbus, ī, m. choroba
moriōr, morī, mortuus sum zomrieť, umrieť
moror, ārī, ātus sum zdržiavať sa
mors, mortis, f. smrť
mortuus, a, um mŕtvy
mōs, mōris, m. mrav, zvyk, obyčaj
moveō, ēre, mōvī, mōtum hýbať, dojímať,
podnecovať
multitūdō, inis, f. množstvo, veľký počet
multō omnoho, oveľa
multus, a, um mnohý; **multa**, ōrum, n. mnoho,
mnohé veci
mundus, ī, m. svet, vesmír, ľudstvo
mūniō, īre, īvī, ītum stavať opevnenie,
opevňovať; chrániť
mūnus, eris, n. povinnosť, úloha, úrad, služba, dar
mūrus, ī, m. múr, hradba
Mūsa, ae, f. Múza, bohyňa umení a vied
mūtō, āre, āvī, ātum meniť
nam lebo, ved', totiž
narrō, āre, āvī, ātum rozprávať, hovoriť
nāscor, nāscī rodit' sa, narodiť sa, vznikat'
nāsus, ī, m. nos
nātālis, e týkajúci sa narodenia; rodný
nātiō, ōnis, f. kmeň, národ
nātūra, ae, f. prirodzenosť, (prirodzená) povaha,
príroda, podstata
nauta, ae, m. námorník
nāvigō, āre, āvī, ātum plaviť sa (na lodi)
nāvis, is, f. loď
nē aby ne-; (v obav. vetách) že
nē nie (záporka); **nē ... quidem** ani
necessārius, a, um nutný, nevyhnutný, potrebný
necessitās, ātis, f. nutnosť, nevyhnutnosť;
naliehavosť, tieseň; nevyhnutná potreba
neceō, āre, āvī, ātum zabíjať, usmrcovať
negō, āre, āvī, ātum tvrdiť, hovoriť, že nie;
popierať, zapierať; odopierať, nedopriať
nēmō nikto
neque (**nec**) a nie, ani; **neque – neque** ani – ani
Nerō, ōnis, m. Nero, piaty rímsky cisár (1. stor.)
nesciō, īre, īī (īvī), ītum nevedieť, nepoznať
nēve (**neu**) a aby nie, a aby ani

nihil (nīl) nič
nimius, a, um veľmi veľký, nesmierný, prílišný
nisi ak nie, ak ne- (podm. spojka)
nobilis, e vznešený, urodzený, šľachtický; **nobilis**, is, m. šľachtic
noceō, ēre, uī, itum škodiť
nōmen, inis, n. meno, pomenovanie, názov
nōminō, āre, āvī, ātum menovať, volať, nazývať
nōn nie
nōndum ešte nie
nōnnūllus, a, um nejaký, niektorý
nōnnumquam niekedy
nōs my
nōscō, ere, nōvī, nōtum poznávať
noster, tra, trum náš
nōtus, a, um známy
novus, a, um nový
nox, noctis, f. noc
nūbilus, a, um zamračený, oblačný; temný; nepriaznivý
nūllus, a, um nijaký, žiadny
numerō, āre, āvī, ātum počítať; pokladať (niekoho – acc.; za niečo – acc.)
numerus, ī, m. číslo, počet
Numida, ae, m. Numid'an
numquam (nunquam) nikdy
nunc teraz; **nunc** – **nunc** tu – tu, hneď – hneď
nuntiō, āre, āvī, ātum oznamovať
nuntius, ī, m. posol, správa
nūper nedávno, kedysi
ō ó!, ah! (citoslovce)
obdūrō, āre, āvī, ātum vytrvať, byť vytrvalý
oblīvīscor, līvīscī, oblītus sum zabúdať (na niekoho – gen.; na niečo – gen. al. acc.)
oboediō, īre, īī (īvī), ītum poslúchať (niekoho, niečo – dat.)
observō, āre, āvī, ātum pozorovať, strážiť, zachovávať
obses, idis, m. rukojemník
obsum, obesse, obfūī (offūī), obfutūrus škodiť
obtemperō, āre, āvī, ātum poslúchať (niekoho, niečo – dat.)
obtineō, ēre, tinūī, tentum držať, mať v moci, zabrať; dostať, získať
obviam v ústrety, oproti, naproti
occāsiō, ōnis, f. príležitosť
occidō, ere, cidī, cāsūrus padať, zapadať
occidō, ere, cidī, cīsūm zabiť, usmrtiť, pobiť
occupō, āre, āvī, ātum obsadiť, zabrať, prepadnúť, zmocniť sa
oculus, ī, m. oko
odium, īī, n. nenávisť
offendō, ere, fendī, fēsum naraziť (na niečo – acc.); stretnúť; poraniť, uraziť
offensiō, ōnis, f. urážka, pohoršenie, rozhorčenie
officium, īī, n. úrad, povinnosť
ōlim kedysi, pred časom, dávno; raz
omnis, e všetok, každý; samostatné neutrum
omnia = *omnēs rēs* všetky veci, všetko
onus, eris, n. bremeno, náklad, ťarcha, obtiaž

opera, ae, f. práca
oportet, ēre, uīt treba, je potrebné, patrí sa, má sa
oppidum, ī, n. mesto, mestečko
opprimō, ere, pressī, pressum pritlačiť, potlačiť; premôcť, napadnúť
oppugnō, āre, āvī, ātum dobývať, obliehať; útočiť, napádať
optimās, ātis, šľachtický; **optimātēs**, ium, m. šľachtici, šľachta, optimáti
optō, āre, āvī, ātum priať si, žiadať si
opus, eris, n. dielo, práca
ōrātiō, ōnis, f. reč; (hovorený alebo písaný) prejav
ōrātor, ōris, m. rečník
ordō, īnis, m. rad, poradie; vrstva; stav, (občianska) trieda
orior, orīrī, ortus sum vychádzať, začínať sa, vznikáť
ornō, āre, āvī, ātum zdobiť, ozdobovať
ōrō, āre, āvī, ātum prednášať, rečniť; prosiť, žiadať (niekoho – acc., o niečo – acc.)
orthographia, ae, f. pravopis
ōs, ōris, n. ústa, tvár
Ovidius, īī, m. Pūblius Ovidius Nāsō, rímsky básnik (43. p. n. l. – 17 n. l.)
paenitet, ēre, uīt **mē** ľutujem (niečo – gen.), je mi ľúto
pār, paris rovnaký, rovný, roveň
parēns, entis, m. f. otec, matka; **parentēs**, um, m. rodičia
pāreō, ēre, uī (pāritūrus) poslúchať (niekoho, niečo – dat.)
pariō, ere, peperī, partum (paritūrus) rodiť, plodiť; tvoriť, pôsobiť; získať (si), nadobúdať
parō, āre, āvī, ātum pripravovať, chystať; pripravovať sa, chystať sa; získať (si)
pars, partis, f. časť, strana
parvus, a, um malý
patefaciō, ere, fēcī, factum otvárať, sprístupňovať; odhaľovať, prezrádzať
pateō, ēre, uī byť otvorený, prístupný; rozprestierať sa, rozkladať sa; byť zřejmý, byť zjavný
pater, tris, m. otec
patior, patī, passus sum znášať, trpieť, vydržať, strpieť
patria, ae, f. vlasť
patrius, a, um otcov, otcovský
paucus, a, um skromný, nepatrný; **paucī**, ae, a málokto, iba niekoľkí, málo, malý počet;
pauca, ōrum, n. málo
pauper, eris (abl. -e, gen. pl. -um) chudobný;
pauper, eris, m. chudák
Pausaniās, ae, m. Pausaniás, spartský kráľ, víťaz nad Peržanmi pri Platajách (479 p. n. l.)
pāx, pācis, f. mier
pecūnia, ae, f. majetok, peniaze
pellō, ere, pepulī, pulsum poháňať; odháňať, vyháňať; vyobcovať, vypovedať
per cez, skrz, po, prostredníctvom, pomocou (predl. s acc.)

percipiō, ere, cēpī, ceptum prijímať, dostávať; vnímať, cítiť, pociťovať; chápať, poznávať
perdō, ere, didī, ditum zahubiť, zničiť, zmariť; stratiť, prísť o niečo
pereō, ĩre, iī, itūrus (za)hynúť, zanikať, zomrieť
perferō, ferre, tulī, lātum znášať, vydržať, vytrpieť, pretrpieť; doniesť správu, oznámiť, zvestovať
Periclēs, is, m. Perikles, aténsky štátnik (493 – 429 p. n. l.)
periculum, ī, n. nebezpečenstvo
perītus, a, um skúsený
perlegō, ere, lēgī, lēctum prehliadať, prezerať; prečítať
permaneō, ēre, mānsī, mānsūrus trvať, vytrvať, zotrvať, vydržať, zostať
permittō, ere, mīsī, missum pustiť, prepustiť, nechať, dať, odovzdať, zveriť; dovoliť, dopustiť
Persa, ae, m. Peržan
persequor, sequī, secūtus sum nasledovať, sprevádzať, prenasledovať
perspiciō, ere, spexī, spectum prehliadať, prezerať (si), pozorovať; poznať, porozumieť; presvedčiť sa
persuādeō, ēre, suāsī, suāsum prehovárať, presvedčať (niekoho – dat.; o niečom – *dē* s abl.)
pēs, pedis, m. noha
petō, ere, īvī (iī), ĩtum smerovať, ponáhľať sa; dorázať, útočiť, napadnúť; žiadať, prosiť (niekoho – ab s abl., o niečo – acc.), uchádzať sa
philosophus, ī, m. filozof
piger, gra, grum lenivý
placeō, ēre, uī, ĩtum páčiť sa; neos. **placet** niekomu (dat.) sa páči, zdá (niekto uznáva za) dobré; rozhodnúť
plēbs, plēbis, f. ľud; plebejci
plērīque, plēraeque, plēraque väčšina, veľmi mnohí
plūrālis, e množný; množné číslo (v gramatike spolu so subst. *numerus* = číslo)
plūs, plūris viac, pl. **plūrēs**, plūrium viacerí, početnejší, hojnejší
poena, ae, f. pokuta, trest, pomsta
poēta, ae, m. básnik
Pompeii, ōrum, m. Pompeje, mesto v Kampánii
pōnō, ere, posuī, positum odkladať; prestávať, nechávať; klásť; voj. postaviť, rozostaviť; *vītam ponere* ukončiť život
pōns, pontis, m. most
populus, ī, m. národ; ľud, ľudia, obyvateľstvo
porta, ae, f. brána
portō, āre, āvī, ātum niesť, prinášať
portus, ūs, m. prístav
possum, posse, potuī môcť, zmôcť, dokázať
post po (predl. s acc.)
post potom, neskôr (adv.), **post** – **quam** potom – ako; za, po (predl. s acc.)
postea potom, neskôr, ďalej
posterus, a, um nasledujúci, budúci; komp. **posterior**, ius zadnejší, zadný, neskorší; superl. **postrēmus**, a, um najzadnejší, posledný

postrēmō konečne, napokon
postulō, āre, āvī, ātum žiadať, požadovať
potestās, ātis, f. moc, sila, vláda; úradná moc, úrad
pōtiō, ōnis, f. pitie, nápoj
potior, ĩrī, pōfītus sum zmocniť sa (niečoho – abl. al. gen.)
praeceptum, ī, n. rozkaz, príkaz, nariadenie, rada
praecipuē zvlášť, predovšetkým, hlavne, najmä
praecelārus, a, um veľmi jasný, veľmi slávny, preslávený, povestný, znamenitý, vynikajúci
praeda, ae, f. korisť
praedō, ōnis, m. zbojník, lúpežník, pirát
praefero, ferre, tulī, lātum vopred niesť; uprednostňovať, dávať prednosť (niekomu, niečomu – acc., pred niekým, niečím – dat.)
praestō, āre, stiī, stitum vynikať (niečím – abl.; nad niekým – dat.); poskytovať, dávať; neos. **praestat** s inf. je lepšie
prātum, ī, n. lúka
Priamus, ī, m. Priamos, trójsky kráľ
prīdem dávno, skôr, inokedy
prīnceps, cipis, m. popredná osoba, popredný muž, veliteľ, náčelník, knieža, vládca, panovník; pôvodca
prīncipium, iī, n. počiatok, začiatok
prior, prius prednejší, predný; skorší, prvší, predošlý; **prius** prv, skôr
privātus, a, um súkromný; vlastný, osobný
prō pre, za, miesto, namiesto (predl. s abl.)
probō, āre, āvī, ātum skúšať, schvaľovať, osvedčovať
probus, a, um šľachetný, poctivý, dobrý
procella, ae, f. búrka
prōcessus, ūs, m. postupovanie, postup
prōdeō, ĩre, iī, ĩtum vychádzať von, vyjsť, vystupovať, vykročiť, predstupovať
prōdō, ere, didī, ditum vydávať, vyhlasovať, odovzdávať; *memoriae prōdere* zaznamenávať, zapisovať
prōdūcō, ere, dūxī, ductum vyvádzať, predvádzať; rozťahovať; preťahovať, predlžovať
proelium, iī, n. bitka, boj
proficīscor, proficīscī, profectus sum vydať sa (niekam), odísť, odtiahnuť, vytiahnuť, tiahnuť
profundō, ere, fūdī, fūsum vylievať, prelievať; *vītam profundere* obetovať život
prohibeō, ēre, uī, ĩtum zdržovať, odvracať; prekážať, brániť, zabraňovať, zakazovať, nedovoľovať (niekomu – acc.)
prōmittō, ere, mīsī, missum sľubovať
properō, āre, āvī, ātum ponáhľať sa
propinquus, a, um blízky, príbuzný, príbuzenský; **propinquus**, ī, m. príbuzný; **propinqua**, ae, f. príbuzná
proprius, a, um vlastný
propter blízko, vedľa; pri, pre, kvôli, zásluhou (adv., predl. s acc.)
prōpulsō, āre, āvī, ātum odrážať, odvracať, zaháňať

prōsum, prōdesse, prōfuī. prōfutūrus byť užitoč-
ný, byť na úžitok, prospievať, byť na prospech
prōtinus dopredu, ďalej, potom, priamo, hneď
prōverbium, iī, n. príslovie, porekadlo
prōvincia, ae, f. provincia, kraj
proximus, a, um najbližší, posledný
prūdēns, entis predvídavý, skúsený, rozumný,
rozvážny
prūdētia, ae, f. znalosť, múdrosť, rozvážnosť
pūblicus, a, um verejný, štátny
puella, ae, f. dievča
puer, erī, m. chlapec
pueritia, ae, f. detstvo, detský vek
pugna, ae, f. bitka
pugnō, āre, āvī, ātum bojovať
pulcher, chra, chrum pekný, krásny
Pūnicus, a, um púnsky
pūniō, īre, īvī, ītum trestať
putō, āre, āvī, ātum počítať, sčítať; pokladať,
považovať (niekoho, niečo za niekoho, niečo –
dvoj. acc.); myslieť, domnievať sa
quadringēni, ae, a po štyristo
quaerō, ere, sīvī, sītum hľadať; pýtať sa (niekoho
– *ex/ab* s abl.)
quam ako, než
quandō kedy
-que a, i (príklonná zluč. spojka)
quī, quae, quod ktorý, aký
quīdam, quaedam, quoddam ktorýsi, akýsi,
niektorý
quiēscō, ere, quiēvī, quiētum odpočívať
quīn (v zabr. vetách) aby (ne-)
quis, quid kto, čo
quisque, quidque každý, každé; **quisque**,
quaeque, quodque každý
occidō, ere, cidī, cāsūrus padať, zapadať
quō kam (opytovacie adv.)
quod pretože (dôv. spojka)
quōminus aby (ne-)
quotannīs každoročne
rādix, īcis, f. koreň; základ, pôvod
rārō zriedka, málokedy
ratiō, ōnis, f. počet, zoznam; rozum; dôvod,
záujem; spôsob
recipiō, ere, cēpī, ceptum prijať späť, dostať
späť; *sē recipere* odobrať sa, uchýliť sa
recūsō, āre, āvī, ātum odporovať, odoprieť;
zdráhať sa
reddō, ere, didī, ditum dať naspäť, vrátiť; urobiť
niekoho, niečo (acc.) niekým, niečím (acc.)
redeō, īre, īī, itum vracat' sa
referō, ferre, rettulī, relātum späť niešť, zaniest',
odniešť; priniešť správu, oznámiť, zvestovať
refugium, iī, n. útočisko, útočiste
regiō, ōnis, f. kraj, krajina, oblasť
regnō, āre, āvī, ātum kraľovať, panovať, vládnúť
regō, ere, rēxī, rēctum riadiť, viesť, spravovať,
ovládať
rēgula, ae, f. pravidlo

religiō, ōnis, f. náboženstvo, náboženská viera,
zbožnosť
relinquō, ere, līquī, lictum zanechávať, opustiť
reliquus, a, um ostávajúci, zvyšný, ostatný
Remus, ī, m. Remus, Romulov brat
rēs, reī, f. vec, predmet, podstata; záležitosť,
situácia; *rēs pūblica* vec verejná, štát; *rēs
militāris* vojenstvo; *rēs secundae* priaznivé
pomery, šťastie; *rēs adversae* nepriaznivé
pomery, nešťastie; *rēs gestae* činy; *rēs parva*
malíčkosť; *rēs bene gesta* úspech
rescribō, ere, scripsī, scriptum odpísať, písomne
odpovedať, napísať odpoveď
resistō, ere, stīti zastaviť sa, zastať; postaviť sa
na odpor, odporovať (niekomu – dat., proti
niečomu – *contrā* s acc.)
respondeō, ēre, spondī, spōnsum odpovedať
respōnsum, ī, n. odpoveď
restituō, ere, uī, ūtum späť (opäť, znovu) po-
staviť, obnoviť; povolať späť (z vyhnanstva)
revertor, revertī, revertī (part. perf. reversus)
vracať sa
rēx, rēgis, m. kráľ
Rhēnus, ī, m. Rýn
rītus, ūs, m. posvätný poriadok, náboženský
obrad; zvyk, obyčaj
rixor, āri, ātus sum hádať sa (pre niečo – *dē* s abl.)
Rōma, ae, f. Rím
Rōmānus, a, um rímsky; **Rōmānus**, ī, m. Riman
Rōmulus, ī, m. Romulus, mýtický zakladateľ
Ríma, Remov brat
rosa, ae, f. ruža
ruīna, ae, f. pád, úpadok, zrútenie sa; zrúcanina
rūrsus (**rūrsus**) späť; opäť, znova, znovu
rūs, rūris, n. vidiek; *rūs* na vidiek, *rūrī* na
vidieku, *rūre* z vidieka
sacerdōs, ōtis, m. f. kňaz, kňažka
saeculum (**saeculum**), ī, n. ľudský vek, pokolenie;
vek, doba, storočie
saepe často
Sallustius, iī, m. rímske rodové meno;
C. Sallustius Crispus rímsky dejepisec
salūs, ūtis, f. zdravie, blaho, spása; pozdrav
salūtāris, e zdravý, liečivý
salūtō, āre, āvī, ātum zdraviť, pozdravovať, vítať
sanciō, īre, sānxī, sānctum posvätiť; slávnostne
ustanoviť; *lēgem sancīre* ustanoviť zákon
sānus, a, um zdravý
sapiēns, entis múdry, rozumný; **sapiēns**, entis,
m. mudrc
sapientia, ae, f. múdrosť
satis dost', nadostač, dostatočne, dostačujúci
scelus, eris, n. zločin, hanebnosť
sciō, scīre vedieť, poznať
scītum, ī, n. uznesenie, rozhodnutie; (v abl. sg. aj
forma *scītū* zo **scītus**, ūs, m.)
scribō, ere, scripsī, scriptum písať
scrip̄tor, ōris, m. spisovateľ
secundus, a, um druhý; priaznivý, šťastný

sed ale, avšak, však
sēdēs, is, f. sedadlo, kreslo; sídlo, domov, príbytok
sēditīō, ōnis, f. rozbroj, spor, vzbura, nepokoj
sēmentis, is, f. siatie, siatina; *sēmentem facere* siať
semper vždy
senātor, ōris, m. senátor
senātus, ūs, m. senát
Seneca, ae, m. rodové meno Annaeovcov; *L. Annaeus Seneca* rímsky stoický filozof, Neronov učiteľ
senectūs, ūtis, f. staroba
senēscō, ere, senūi starnúť, slabnúť
senex, senis starý; **senex**, is, m. starec
sēnsus, ūs, m. pocit, vnem, cit; zmysel
sententia, ae, f. mienka, myšlienka, úmysel
sentīō, īre, sēnsī, sēnsūm vnímať, cítiť, badať, poznávať, rozumieť, domnievať sa
sepeliō, īre, īvī (īī), sepultum pochovávať
sequor, sequī, secūtus sum nasledovať (za niekým, niečím; po niekom, niečom), sprevádzať (niekoho, niečo), ísť za (niekým, niečím), prenasledovať – acc.
seriēs, eī, f. rad
sērō neskoro
serviō, īre, īvī (īī), ītum slúžiť
servō, āre, āvī, ātum zachovávať; chrániť, zachrániť; *officium servāre* – plniť si povinnosť
servus, ī, m. otrok, sluha
sevērus, a, um prísny
sexāgēnī, ae, a po šesťdesiat
schola, ae, f. škola
sī ak (podm. spojka)
sīc tak, takto
Sicilia, ae, f. Sicília
signum, ī, n. znak, znamenie, signál, odznak (oddielu), zástava
silva, ae, f. les
similitūdō, inis, f. podobnosť
simulātīō, ōnis, f. pretvarovanie sa, predstieranie, zámienka
sine bez (predl. s abl.)
singulāris, e ojedinelý; týkajúci sa jednotlivca; jednotné číslo (v gramatike spolu so subst. *numerus* = číslo)
sinister, tra, trum ľavý; nepriaznivý
socius, iī, m. spojenec, druh
Sōcratēs, is, m. Sokrates, starogrécky filozof
sōl, sōlis, m. slnko
soleō, ēre, solitus sum mať vo zvyku
sōlum len, iba; *nōn sōlum, sed etiam* nielen, ale aj
sōlus, a, um sám, jediný; len, iba (doplň.)
solvō, ere, solvī, solūtum rozviazať, uvoľniť; (o dlhoch) zaplatiť, splatiť
sonitus, ūs, m. zvuk
soror, ōris, f. sestra
Sparta, ae, f. Sparta, hlavné mesto Lakónie (na Peloponézskom poloostrove v Grécku)

speciēs, eī, f. pohľad, výzor, vzhľad; zámienka; druh
spectō, āre, āvī, ātum dívať sa, pozerat' sa, hľadieť (na niečo – acc.)
spērō, āre, āvī, ātum očakávať; dúfať
spēs, eī, f. nádej (na niečo – gen.)
spīritus, ūs, m. vzduch, dych; duch
Stabiae, ārum, f. Stabie, mesto v Kampánii
statim hneď, ihneď
statua, ae, f. socha
stēlla, ae, f. hviezda
stō, āre, stetī, stātūrus stáť
studeō, ēre, uī usilovať sa, snažiť sa; usilovne sa niečomu venovať, študovať
stultus, a, um hlúpy, pochabý
suādeō, ēre, suāsī, suāsūm radíť
sub pod (predl. s abl.); za, v, na, krátko pred, krátko po (predl. s acc.)
subigō, ere, ēgī, āctum hnať, nútiť; podrobiť, podmaniť
sum, esse, fuī, futūrus byť
summus, a, um najvyšší
superō, āre, āvī, ātum prevyšovať, premáhať, prekonať, víťaziť; vynikať
sustineō, ēre, tinūi, tentum udržať, vydržať, znášať
suus, a, um svoj
tabula, ae, f. doska, tabuľa; obyč. v pl. listina, zápis, spis, zoznam
taceō, ēre, uī, itum mlčať
talentum, ī, n. talent, gr. váhová a peňažná jednotka
tam tak, tak veľmi; **tam – quam** tak – ako
tamen predsa, jednako
tantum iba, len
tantus, a, um taký veľký, toľký
templum, ī, n. chrám
tempus, oris, n. čas, doba, okamih, chvíľa
teneō, ēre, tenuī, tentum držať; držať sa, pridržať sa (niečoho – acc.); *memoriā tenēre* pamätať si, mať na pamäti
ter trikrát, tri razy
terra, ae, f. zem, kraj, krajina
Themistoclēs, is, m. Temistokles, aténsky štátnik (5. stor. p. n. l.)
Thermopylae, ārum, f. Termopyly, priesmyk v strednom Grécku
Thrācia (Thraecia), ae, f. Tráčia
Tiberis, is, m. (acc. *Tiberim*, abl. *Tiberī*) Tiber, rieka pretekajúca Rímom
timeō, ēre, uī báť sa, obávať sa (koho, čoho – acc.; o koho – dat.)
timor, ōris, m. strach, obava (z niečoho/niekoho, pred niečím/niečím – gen.)
Titus Lucrētius Cārus, gen. Titī Lucrētīi Cārī, rímsky básnik (okolo 98 – 55 p. n. l.)
Titus, ī, m. Titus, rímske osobné meno; *Titus Flavius* rímsky cisár z flaviovskej dynastie
tolerō, āre, āvī, ātum znášať, trpieť, vydržať, pretrpieť, prestať
tot toľko

tōtus, a, um celý, úplný, všetok
trādō, ere, didī, ditum odovzdávať, odkazovať, prenechávať, zanechať; **trādītur** rozpráva sa, povráva sa, hovorí sa; *arma trādere* zložiť zbrane, vydať zbrane
trādūcō, ere, duxī, ductum prevádzať, prepravovať
trahō, ere, traxī, tractum ťahať, priťahovať, vťahovať, vzťahovať
trāns cez, za (predl s acc.)
trānsēō, ĩre, ĩī (ĩvī), ĩtum prechádzať, prejsť, prekročiť
tribuō, ere, uī, ũtum preukazovať, udeľovať
trīstis, e smutný, zarmútený
triumvīr, ĩ, m., obyč. pl. **triumvīrī**, ōrum, m. triumvīrī, trojčlenný zbor mužov
triumvīrātus, ũs, m. triumvīrāt, úrad triumvira
Trōia, ae, f. Trója
Trōiānus, ĩ, m. Trójan
tū ty
tuba, ae, f. trúba, trúbka, poľnica
tum tu, vtedy; **tum – tum** tu – tu, hneď – hneď
tunc vtedy, tu, tu potom
tūtēla, ae, f. ochrana
tūtus, a, um chránený, bezpečný
tuus, a, um tvoj
ūber, eris úrodný, plodný; bohatý, hojný, výdatný
ubī (**ubi**) kde
ulcīscor, ulcīscī ultus sum pomstiť sa (niekomu – acc.)
umbra, ae, f. tieň
ūnā spolu, súčasne, zároveň, spoločne
urbs, urbis, f. mesto
usque neustále; až tak (ďaleko, dlho); **usque ad** až do, až k
ut aby
ut ako
uterque, utraque, utrumque obidvaja, obaja, jeden i druhý
ūtilis, e užitočný
ūtilitās, ātis, f. úžitok, osoh; pl. záujmy
utinam kiež
valdē silne, mocne, veľmi
valeō, ēre, uī, itūrus byť silný, byť zdravý, byť schopný, platiť; mať vplyv, zavážiť; môcť, vedieť
valētūdō, inis, f. zdravie
varietās, ātis, f. rozmanitosť
variō, āre, āvī, ātum spestrováť, obmieňať
varius, a, um rôzny, rozličný, rozmanitý, pestrý, premenlivý
vastō, āre, āvī, ātum pustošiť, plieniť
venēnum, ĩ, n. jed, otrava
veniō, ĩre, vēnī, ventum prichádzať, prísť, prikročiť, dostať sa
ventus, ĩ, m. vietor
vēr, vēris, n. jar
verberō, āre, āvī, ātum šľahať, bičovať; týrať, biť, udierať
verbum, ĩ, n. slovo; gram. sloveso

vereor, ērī, veritus sum báť sa, obávať sa (niekoho, niečoho – acc.), vážiť si
Vergilius, ĩī, m. Vergīlius, rímsky básnik (70 p. n. l. – 19 n. l.)
vērisimilis, e pravdepodobný
vērītās, ātis, f. pravda
vērō naozaj, veru, vskutku; ale, však, avšak
Verrēs, is, m. Verres, rímsky patricij známy vydieraním provincie Sicílie
versō, āre, āvī, ātum obracať, krútiť, točiť; **versor**, ārī obracať sa; zaoberať sa (niečím – in s abl.)
vertō, ere, vertī, versum obracať
vērūm, a, um pravý, pravdivý, skutočný; **vērūm**, ĩ, n. pravda; *vērūm dīcere* hovoriť pravdu
vester, stra, strum váš
Vesuvius, ĩī, m. Vezuv, sopka pri Neapole
vetō, āre, vetuī, vetitum zakazovať, brániť
vetus, eris starý, dávny (abl. sg. *vetere*; nom. pl. n. *vetera*; gen. pl. *veterum*)
vexō, āre, āvī, ātum sužovať, trýzniť, trápiť; pustošiť, plieniť
via, ae, f. cesta
vīcīnus, a, um susedný, blízky; **vīcīnus**, ĩ, m. sused
vīctor, ōris, m. víťaz
vīctōria, ae, f. víťazstvo
videō, ēre, vīdī, vīsum vidieť, navštevovať; v pas. zdať sa
vīgilantia, ae, f. bdelosť, ostražitosť; pracovitosť
vīnciō, ĩre, vīnxī, vīnctum viazať, zväzovať, spútať, pútať, väzniť
vīncō, ere, vīcī, vīctum víťaziť, premáhať, porážať, prekonať (s acc.)
Vindobona, ae, f. staroveký názov mestskej osady (*oppidum*) na území dnešnej Viedne
vīnum, ĩ, n. víno
violō, āre, āvī, ātum ubližovať, poškodzovať, urážať; zneuctiť; porušovať
vīr, ĩ, m. muž
vīrtūs, ũtis, f. mužnosť, udatnosť, cnosť
vīs (acc. sg. *vīm*, abl. sg. *vī*, nom. pl. *vīrēs*, gen. pl. *vīrium*) sila, násilie; úsilie
vīta, ae, f. život
vītium, ĩī, n. chyba
vītō, āre, āvī, ātum vyhýbať sa (niekomu, niečomu – acc.)
vītuperō, āre, āvī, ātum karhať, haniť, tupiť
vīvō, ere, vīxī, vīctūrus žiť, byť na žive, byť živý
vocō, āre, āvī, ātum volať; nazývať (niekoho, niečo – acc.; niekým, niečím – acc.; pas. byť nazývaný niekým, niečím – nom.)
volūmen, inis, n. závit; zvitok papyrusu, kniha, spis
voluntās, ātis, f. vôľa
vōs vy
vōx, vōcis, f. hlas, reč
vulnerō, āre, āvī, ātum raniť, poraniť, ublížiť
vulnus, eris, n. rana, zranenie
Xerxēs, is, m. Xerxes, perzský kráľ (5. stor. p. n. l.)